

BUCUR MITREA

1909–1995

La 3 noiembrie 1995 ne-a părăsit unul din cei mai activi cercetători din domeniile numismaticii și arheologiei românești, profesorul Bucur Mitrea. Opera sa științifică nu se reduce doar la sutele de titluri publicate (cărți, studii, articole, note, recenzii, bibliografii, rapoarte de săpătură etc.)¹. Aceștia li s-a adăugat în decursul anilor o neobosită activitate de identificare, inventariere, fișare și sistematizare a patrimoniului Cabinetului numismatic al Muzeului Național de Antichități (din 1956 Institutul de Arheologie) din București, al cărui șef a fost din 1944 până la pensionare (1975). Tot acolo a creat o vastă bibliotecă de specialitate, pe care a sporit-o prin donarea propriei biblioteci.

Născut la 23 octombrie 1909 în Rășinarii Sibiului, Bucur Mitrea a devenit în 1931 licențiat *magna cum laude* al Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București. După ce a lucrat o vreme ca bibliotecar al Seminarului de istorie antică al facultății absolvite, a devenit profesor de istorie titular la Liceul din Găești (1936-1940). Între 1936 și 1938 a fost trimis pentru pregătirea doctoratului la celebra Școală Română de la Roma. Atras de timpuriu de numismatică, el a pregătit aici o teză de mare importanță pentru istoria veche a Daciei: *Penetrazione commerciale e circolazione monetaria nella Dacia prima della conquista*.

După cum avea să povestească apropiaților săi, gândul său era de a urmări preliminariile cuceririi romane a Daciei și felul cum această țară s-a integrat lumii antice pe calea schimburilor comerciale. Pentru aceasta era nevoie nu numai de inventarierea tuturor descoperirilor de monede antice de pe teritoriul românesc, ci

¹ Lista publicațiilor profesorului Bucur Mitrea va apare în revista *Dacia*, N. S. 39, 1995.

și de stabilirea *drumurilor externe* pe care au pătruns importurile străine. Beneficiind de importante biblioteci din Cetatea Eternă, Bucur Mitrea a studiat și inventariat toate categoriile de monede elenistice și romane pătrunse la noi în întreaga lor arie de circulație și cu toată problematica lor specifică. În acest fel el a ajuns să identifice căile de pătrundere a acestor monede, fie din aria balcanică, fie dinspre Italia, Adriatică și lumea ilirică, precum și datele acestor pătrunderi și împrejurările istorice în care ele s-au produs. Desigur, concluziile sale erau dependente de nivelul de atunci al științei numismatice.

Teza, susținută în 1940, a văzut lumina tiparului abia în 1945 – datorită vicisitudinilor războiului – în volumul X (și ultimul) al prestigiosului periodic al Școlii Române de la Roma, *Ephemeris Daco-Romana*. Se poate spune că această lucrare, o premieră mondială ca metodă de abordare, a marcat cea mai mare parte a activității științifice viitoare a profesorului Mitrea. Numeroase studii și articole de numismatică publicate ulterior nu fac decât să dezvolte și să completeze concluziile sale. Aici își au originea și pasiunea sa pentru adunarea și publicarea tuturor descoperirilor monetare antice și bizantine noi din România (seriale susținute din 1958 până la sfârșitul activității în revistele SCIVA, Dacia, BSNR sau SCN), întocmirea *Bibliografiei numismatice românești*, precum și diferite studii de sinteză asupra circulației unor anumite categorii de monede (thasiene, romane republicane, din Dyrhachium și Apollonia etc.), elaborate atât personal cât și de cercetători mai tineri din Institutul de Arheologie și din afara lui, pe care i-a îndrumat și cărora le-a oferit metoda de lucru.

Monedele macedonene din aur și argint, problema emisiunilor postume de tip Filip II, monedele orașelor vest-pontice sau emisiunile grecești mai rare, emisiunile monetare geto-dace (între care prima semnalare a tezaurului de la Vârteju-București, numeroase studii pe tezaure și de sinteză privind imitațiile de denari romani republicani executate în Dacia) au găsit în profesorul Bucur Mitrea un cercetător pasionat și competent.

Un egal interes a acordat circulației monedelor romane imperiale, atât în provinciile romane Dacia și Moesia Inferior, cât și din afara acestora, mai ales la dacii liberi, carpi, vizigoți.

Monede și sigilii bizantine (Dinogetia, Păcuiul lui Soare, Celei-Sucidava) și chiar tezaure medievale au fost publicate cu aceeași competență.

Un alt domeniu de activitate căruia i-a consacrat o bună parte a activității au fost cercetările arheologice. În afara rapoartelor de săpătură, publicate singur sau în colaborare (șantierul Garvăn, Spanțov, Zimnicea, Suceava, Noviodunum, Satu Nou, Independența, Sultana, Izvoru, Nicolae Bălcescu) și a vocilor din diferite enciclopedii internaționale, a notelor arheologice, contribuția arheologică a lui Bucur Mitrea a fost cu deosebire importantă pentru cunoașterea culturii Sântana de Mureș–Cerneaș și a monumentelor arheologice din perioada secolelor VIII–X, esențiale pentru înțelegerea procesului de formare a poporului român.

Patriot în adevăratul sens al cuvântului, întreaga sa viață a fost dedicată abordării cu curaj, dar și cu toată rigoarea științifică, a momentelor esențiale din istoria veche și medievală timpurie a țării. La cele câteva manifestări științifice internaționale la care i s-a „permis” să participe (congresele de numismatică de la

Roma, Copenhaga și Berna, congresul mondial de istorie de la Moscova), a reprezentat cu demnitate știința românească, fapt pentru care a fost ales membru al multor societăți științifice de renume: Societatea Numismatică Română (1938), Numismatics International (Dallas 1973), American Numismatic Society (1973), Société Royale de Numismatique de Belgique (1978), Société Française de Numismatique (1979), International Numismatic Commission, Londra (1979), International Association for Classical Archaeology, Roma etc. A colaborat ca reprezentant al țării sale la publicații internaționale precum Numismatic Literature, Coin Hoards, Fasti Archaeologici etc. A fost distins cu Meritul științific clasa a III-a (1966) și cu premiile „Vasile Pârvan” (1946, 1967) ale Academiei Române.

Personal, îi păstrez amintirea de profesor la Facultatea de istorie din București, unde ne-a introdus în tainele numismaticii, iar peste ani ca îndrumător și sfătuitor permanent în cercetările proprii de arheologie și numismatică. Plăcerea de a povesti și de a împărtăși din propria experiență se îmbinau la profesorul Bucur Mitrea cu dorința de a iniția pe ascultător în „secretele” unei științe pe care a servit-o tot timpul vieții.

Sit tibi terra levis !

NICULAE CONOVICI

